

Desființarea de drept a măsurilor asigurătorii în reglementarea actualului Cod de procedură fiscală

Rezumat: Actualul Cod de procedură fiscală a încercat să găsească soluții unor probleme care s-au dovedit stringente, conform practicii și jurisprudenței anterioare intrării sale în vigoare.

În contextul emiterii unui număr tot mai mare de Decizii de instituire de măsuri asigurătorii, în proporție semnificativă cauzată de creșterea numărului controalelor desfășurate de Direcția Generală Antifraudă Fiscală, au fost reglementate garanții procedurale care să protejeze mult mai eficient contribuabilul în situația instituirii abuzive a unor astfel de măsuri sau a menținerii acestora în ființă pentru o perioadă nejustificat de mare.

În acest scop, a fost reglementată încetarea de drept a măsurilor asigurătorii, în anumite condiții prevăzute de Cod. Însă ce poate face contribuabilul dacă la expirarea termenului prevăzut de lege organele fiscale nu emit deciziile de ridicare a măsurilor? Acesta are două opțiuni: să aștepte emiterea, într-un final, a deciziei, fără a ști cât va dura așteptarea sau să iasă din pasivitate, încercând să găsească o modalitate de acțiune.

Summary: The current Tax Procedure Code has tried to find solutions to problems that proved stringent, according to previous case law and practice.

In the context of a growing number of decisions imposing precautionary measures, to any significant extent caused by the increased number of checks carried out by the Generale Tax

Fraud Authority, it were regulated some procedural safeguards to protect more effectively the taxpayer, when the measures are established abusively or when they are being maintained for a period unreasonably high.

For this purpose, it has been introduced the termination by law of the established precautionary measures, under certain condition stipulated by the code. But what can the taxpayer do, if at the deadline set by the law, the measures are not lifted by the fiscal authorities? They are two options: he can wait, without knowing how long, to receive the lifting measures decision or he can choose to get out of passivity by finding a way to actionate.

Actualul Cod de procedură fiscală a încercat să găsească soluții unor probleme care s-au dovedit stringente, conform practicii și jurisprudenței anterioare intrării în vigoare a noului act normativ.

Printre altele, s-a dorit reglementarea unor garanții procedurale care să protejeze mult mai eficient contribuabilul în situația instituirii abuzive a măsurilor asigurătorii sau a menținerii acestora în ființă pentru o perioadă nejustificat de mare. Modificările au fost unele necesare și îndelung așteptate în contextul emiterii unui număr tot mai mare de Decizii de instituire a unor astfel de măsuri, în proporție semnificativă cauzată de creșterea numărului controalelor desfășurate de Direcția Generală Antifraudă Fiscală.

S-au introdus, astfel, două schimbări importante, prima vizând competența materială în cea ce privește calea de atac îndreptată împotriva deciziei de instituire a măsurii asigurătorii, iar cealaltă vizând desființarea de drept a măsurilor asigurătorii în situația neînceperii inspecției fiscale și a emiterii titlului de creanță într-un anumit termen de la instituire.

Calea de atac împotriva deciziei de instituire a măsurilor

asigurătorii a rămas, la fel ca în vechea reglementare, contestația la executare. Fiind însă evidentă absurditatea judecării unor astfel de litigii de către judecătore, instanță care nu are în competență judecarea fondurilor litigiilor de contencios fiscal, s-a renunțat la competența materială generală prevăzută de Codul de procedură civilă pentru contestația la executare și s-a prevăzut o competență materială „specială”, în favoarea instanței căreia i-ar reveni competența să judece și fondul cauzei, prin urmare în favoarea unui complet specializat.

Cu alte cuvinte, contestația la executare având ca obiect cercetarea legalității instituirii măsurii asigurătorii a fost luată de pe masa completului de judecătore, care nu se confrunta cu soluționarea altor litigii de contencios fiscal și căruia îi era oarecum „teamă” să examineze, cu adevărat, actul a căruia legalitate trebuia să o verifice, mai ales când acesta era emis de Direcția Generală Antifraudă Fiscală, iar prejudiciul estimat era o sumă semnificativă.

Acțiunile având ca obiect cercetarea legalității instituirii unor astfel de măsuri au ajuns acolo unde le era locul, și anume pe masa judecătorului de contencios fiscal, obișnuit cu problematica specifică și mult mai greu de „impresionat” în fața unor procese-verbale întocmite de Direcția Generală Antifraudă.

A doua schimbare, asupra căreia ne vom opri în analiza noastră, este cea prin care s-a introdus noțiunea încetării măsurilor asigurătorii în situația neînceperii inspecției fiscale și emiterii titlului de creanță în termen de șase luni de la data emiterii deciziei prin care au fost instituite, cu alte cuvinte, a desființării de drept a acestora într-o atare situație.

Dispoziția în discuție este una introdusă, în mare măsură, ca efect al aceluiași controale desfășurate de Direcția Generală Antifraudă. Este bine cunoscut faptul că procesul-verbal de

control întocmit de această direcție nu este act administrativ fiscal, neproducând, prin el însuși, efecte juridice. În majoritatea covârșitoare a cazurilor în care controlul antifraudă „descoperă” încălcarea unor norme fiscale și estimează obligații suplimentare de plată către bugetul statului, se dispun măsuri asigurătorii, chiar anterior emiterii procesului-verbal de control.

Controlul Antifraudă este finalizat, de cele mai multe ori, într-un termen rezonabil, iar urmarea firească a acestuia ar trebui să fie demararea, cu celeritate, a inspecției fiscale, căreia îi revine rolul stabilirii, cu titlu de certitudine, a existenței unor obligații suplimentare de plată către bugetul de stat și a clarificării stării de fapt fiscale.

Să nu uităm, totodată, că în cadrul inspecției fiscale contribuabilul are mult mai multe drepturi procedurale și posibilități de a-și argumenta și proba opinia, bine reglementate de Codul de procedură fiscală, spre deosebire de cadrul controlului antifraudă, insuficient sau, mai bine spus, nereglementat din perspectiva drepturilor contribuabilului pe parcursul desfășurării sale.

În practică însă, între efectuarea controlului de către Direcția Generală Antifraudă și instituirea de măsuri asigurătorii, pe de-o parte, și începerea inspecției fiscale, pe de altă parte, trec luni și, în îngrijorător de multe situații, chiar ani.

Autor: Lelia Grigore, senior tax lawyer la Dobrinescu Dobrev SCA

Puteți citi continuarea articolului în [numarul 6](#) al revistei Tax Magazine. Găsiți [aici](#) mai multe detalii despre abonamentele Tax Magazine 2016.